

Літаратура і мастацтва

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕНІКАЎ БССР

№ 48 (1685) Пятніца, 15 чэрвеня 1962 года Цана 4 кап.

Васіль МАКАРЭВІЧ

СЛУХАЙ, ЗЯМЛЯ!

Бром у рукі дужыя свае
мы хуткасьць рэактыўнага прагрэсу.
Сягоння сілы ў нас
і ўпартасці стве,
як добрае расціццэ,
лікое кірэліццэ!
Машыны сходзяць лавамі з канвеераў,
гудуць у печы доменных канвертэраў.
Зямля
— арбіт спавіта абручкі,
зямля, нібы ў парэцкіх абручальных,
і астраномы
ночы напярэт
сусвет трубою тэлескопа ківаюць.
Ракеты маць у космас напяралом,
давай кірунак ім,
планета-маці
А на зямлі пагрозна і трывожна:
ваіна не зацугляна,
не стрыможана,
маланкай блісне атамнай, як мечам,
людзям нібы пад ногі хлыне вар:
...Вось-вось сарвацца
той малы каменчык,
што коціць з гулам у гарах
абвал,
як жорнамі, ўсё на шляху размаювае,
нішто не ўратаваць,
як ні ратуў...

Зямля!
Хіба табе жыццё вымольваць!
Перахай узнятую руку!
Наўжо дапусціць, каб ізноў у дыме
цебе узрыны трэслі,
нібы дымно,
Ты ж рушыла дзяржавы і граніцы,
змявала скалы
і зноў цяжарна
ўраджаем восені
вакол свае варацалася вості.
Хіба ж цяпер
ты колава, бясцільная
з Кітаем,
з чорнай Афрыкай,
з Расіяй!

ЗЯМЛЯ,
рукою уладарнай, прагнай,
над рэактыўны грым і гул плацін,
з нянавісцю,
што гарачэй за магму,
лікое ўсё са свету ты змяці.

ЭТА УСТАНОВА яшчэ не мае шыльды. Толькі выдаўна яе заказаў. Супрацоўнікі ўстановы жартуюць: «Не ў новай шыльдзе шчасце. Абы справы па-новаму пайшлі».

Гэта праўда. І хоць не вісіць яшчэ на дзвярах гэтай установы квадрат акантаванага чорнага шкла з залатымі літарамі, а дарога да яе ўжо надзейна прапанавана. З самай раўніцы падкаваюць правыяныя «газкі» да будынка гарнома партыі на плошчы Леніна, дзе на трэцім паверсе размясцілася Баранавіцкае тэрытарыяльнае вытворчае калгасна-саўгаснае ўпраўленне.

Новая ўстанова нагадвае сапраўды «палывы штаб», якому даручана кіраваць наступленнем на ўсім фронце калгаснага вытворчасці.

Таму не выпадкова працоўны дзень у новай установе пачынаецца не па раскладу. Яшчэ прыбіральшчыцы шуруюць швабрамі і пыласосамі калідоры і кабінеты, а на высокім ганку гарномаўскага дома ўжо абіраюцца старшыні, аграномы, механізатары, што прыехалі з далёкіх калгасаў, дымаць цыгарамі і размаўляюць пра свае неадкладныя справы. Не дачакаўшыся, пакуль стрэлкі гадзінніка пакажуць роўна дзевяць, уваходзяць у гуклі, яшчэ пусты вестыбюль, падмаюцца па шырокай лесьвіцы на трэці паверх.

дзе ўздоўж калідора чагнуча задырны, на якіх прышпільныя кнопкі часовыя паперкі з надпісам ад рукі: «Галоўны аграном», «Сельскія спецыялісты», «Галоўны інжынер», «Галоўны ветурач»...

...Старшыня калгаса Імя Кірава Аляксандр Пігановіч прышоў сёння ў ўпраўленне, крыху спазніўшыся. — Ён паспеў ужо наведваць па сваёй справе нешчыра раённую ўстанову, але нічога там толкам не дабіўся. Вось і давялося ісці сюды... Шчыра кажучы, да начальніка ўпраўлення Аляксеева ён не вельмі і спяшаўся. Была на гэты прычына. Таму перад дзвярыма прыёмнай набраў поўнага грудзі паветра, цяжка выпусціў яго і, быццам даючы нэрца ў халодную ваду, сцягнуў у прыёмную.

— Адзі? — спытаў ён у сакратаркі.

Яна падняла галаву ад стога папер, строга паглядаючы на Пігановіча:

— Адзі ён не бывае.
— А хто ў яго?
— Журналіст з Мінска.
— Тады я зайдзі! — ажывіўся Пігановіч.

Відаць, прысутнасць у кабінете начальніка ўпраўлення сталічнага журналіста была яму на руку, і ён смея адчыніў дзверы:

— Можна да цябе, Міхал Самёнавіч?
Аляксееў падняўся з-за стала:
— Заходзь, заходзь, галубок. Ты мне якраз вельмі патрэбен...
— І ты мне, — падыходзячы да стала, сказаў Пігановіч. — Во як патрэбен!

З ЛЕКЦЫЯМІ-КАНЦЭРТАМІ НА ВЁСКУ

Беларуская філармонія завяршыла свой дваццаці чвэрты змовы канцэртны сезон. Чым жа будзе займацца летам яе творчыя калектывы?

Сімфанічны і народны аркестры рыхтуюцца да гастроляў па гарадах рэспублікі. Шматлікія эстрадыя брыгады і групы выступаюць не толькі ў Беларусі, але і за яе межамі. Разгарнула шырокую творчую дзейнасць і канцэртна-лекцыйнае бюро філармоніі. Па прыкладу мінулых год яно пачало абслугоўваць працаўнікоў калгаснай вёскі. Дзве групы беларускіх артыстаў ужо выехалі ў Віцебскую і Магілёўскую вобласці. Брыгады выкараўдуць узначальваюць лектары-музыканты Я. Азарбах і В. Бірзіні.

Раней дасягненні беларускай музычнай культуры папулярна заваявалі на вёсцы сіламі адных работнікаў філарманічнага лектэрыя. Нацыянальная музыка была часам прадстаўлена ў канцэртах творами выдатковых, малазменных. Лектар часта ў выбары рэпертуару залежаў ад выканаўцаў, ад іх асаблівых густав і схільнасцяў. Пры гэтым у канцэртныя праграмы, вядома, трапіла не ўсё лепшае і высокамастацкае. Вось чаму мы з прыемнасцю згадзіліся з прапагандай Беларускага саюза кампазітараў БССР арганізаваць сёлета агульнымі намаганнямі прапаганду беларускай музыкі сярод сельскага насельніцтва. Уздзел кампазітараў у вядомых канцэртах толькі пажога ім больш поўна адлучыць запатрабаванні слухачоў і напісаць новыя творы.

З практыкі работы некаторых філармоніі мы ведаем, якое выхавальнае значэнне набыла літаратурна-музычная веча на вёсцы. Беларускія улетку наведвае група артыстаў Усерасійскага гастроляўна-канцэртнага аб'яднання, якая працягвае цыкл канцэртаў «Гучаць песні». У гэты цыкл уваходзяць такія тэмы, як «Мелодыі нашых дзён» (ары з опер, рагарыяў і песні савецкіх кампазітараў), «Песня—душа народа» і «Песні нашых сяброў» (аб творчасці кампазітараў Польскай Народнай Рэспублікі, Германскай Дамакратычнай Рэспублікі і Чэхаславацкай Сацыялістычнай Рэспублікі).

Есць і ў нашай філармоніі спроба стварыць аналагічны канцэртны праграмы. Так, група артыстаў, якую ўзначальвае музыкантаў М. Крайер, упершыню падрыхтавала да лекцыйна-канцэртнага паездка па сельскіх вёсках праграмы «Звіні, наша песня!» і «Савецкая аперэта». Гэта — лекцыйна-канцэртны праграма першай з іх («Звіні, наша песня») пабудавана ў выглядзе музычнай «аповесці», у якой выкарыстаны лепшыя ўзоры песеннай творчасці савецкіх кампазітараў. У тэматычнай канцэртнай праграме «Савецкая аперэта» шырока паказаны ары, песні і дэты з опер, рэперт савецкіх кампазітараў.

Не варта ўжо гаварыць пра тое, што ў буйнейшых абласных канцэртных раяляў, з-за чаго на перыферыі нельга наладжваць паўнацэнныя камерныя канцэрты і выступленні вядучых піяністаў-гастролёраў. Але ж дамагчыся, каб хоць у кожным раённым Доме культуры і найбольш буйных клубках былі звычайныя п'яніна таксама чамусьці нельга. І гэта ў той час, калі мы маем у Барысаве фабрыку п'яніна. А там, дзе інструменты ўсё ж ёсць, яны знаходзяцца ў дрэнным стане.

Перад канцэртна-лекцыйным бюро філармоніі стаяць вельмі складаныя задачы. Іх вырашэнне залежыць не толькі ад намаганняў нашага творчага калектыву, але і ад належнай арганізацыі лекцыйна-канцэртаў.

А. ДУДЗІН,
дырэктар-распадарччк канцэртна-лекцыйнага бюро Беларускай філармоніі.

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ АБ ПЛЕНУМЕ ЦК КП БЕЛАРУСІ

12 — 13 чэрвеня адбыўся III Пленум Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Беларусі.

У рабоце пленума прынялі ўдзел сакратары абкомаў КПБ, якія займаюць пачатковы ідэалагічны работы і сельскай гаспадаркі, першы сакратары гарномаў, райкомаў КПБ, начальнікі абласных упраўленняў вытворчасці і нарыхтовак сельскагаспадарчых прадуктаў, старшыні абласных аб'яднанняў «Белсельгастэхнікі», начальнікі тэрытарыяльных вытворчых калгасна-саўгасных упраўленняў і партаргі абкомаў партыі гэтых упраўленняў, дырэктары абласных даследчых станцый, сакратары ЦК ЛКСМБ і першы сакратары абкомаў камсамола, кіруючыя работнікі рэспубліканскіх арганізацый, творчых саюзаў, раду агу і школ.

Пленум разгледзеў пытанні:

1. Аб паліпшэнні работы па камуністычнаму выхаванню моладзі.
2. Аб выкананні веснавой службы і задачах па догляду пасеваў, правядзенню ўборкі і нарыхтовак сельскагаспадарчых прадуктаў.
3. Аб ходзе выканання абавязальстваў па павелічэнню вытворчасці і нарыхтовак прадуктаў жывёлагадулі.

З дакладам «Аб паліпшэнні работы па камуністычнаму выхаванню моладзі» выступіў сакратар ЦК КП Беларусі В. Ф. Шаўра.

У спрэчках па дакладу выступілі першы сакратар Мінскага абкома КПБ С. О. Прытыцкі, першы сакратар ЦК ЛКСМ Беларусі Л. Г. Максін, першы сакратар Брэсцкага абкома КПБ А. А. Смірнов, старшыня праўлення Саюза пісьменнікаў БССР, народны паст Беларусі П. У. Ерэфка, першы сакратар Гомельскага абкома КПБ І. Я. Палкоў, сакратар Магілёўскага абкома КПБ Н. Д. Сніжкова, член Ваеннага савета, начальнік Палітупраўлення ЕВА В. А. Грызак, сакратар Гродзенскага абкома КПБ Л. П. Чагіна, міністр асветы ССР М. А. Халіпаў, сакратар Віцебскага абкома КПБ М. І. Пахомав, старшыня Камітэта дзяржаўнай бяспекі пры Савета Міністраў БССР В. І. Патроў, міністр вышэйшай, сярэдняй спецыяльнай і прафесійнай адукацыі БССР М. В. Даршэвіч, міністр унутраных спраў БССР А. Н. Аксёнаў, міністр культуры БССР Р. Я. Кісялёў, дырэктар Цімавіцкай сярэдняй школы Капыльскага раёна З. І. Раманенка.

З дакладам «Аб выніках веснавой службы і задачах па догляду пасеваў, правядзенню ўборкі і нарыхтовак сельскагаспадарчых прадуктаў» выступіў першы намеснік Старшыні Савета Міністраў БССР, міністр

вытворчасці і нарыхтовак сельскагаспадарчых прадуктаў БССР У. Е. Лабанок.

У спрэчках па дакладу выступілі першы сакратар Віцебскага абкома КПБ С. А. Пілатовіч, сакратар Гомельскага абкома КПБ А. І. Баранцоў, старшыня выканкома Мінскага абласнога Савета дэпутатаў працоўных Д. В. Цубот, рэктар Гродзенскага сельскагаспадарчага інстытута В. Д. Цімашын, старшыня выканкома Магілёўскага абласнога Савета дэпутатаў працоўных П. А. Лявіцкі, начальнік упраўлення Міністэрства сельскай гаспадаркі БССР С. І. Цішкоў, першы намеснік старшыні выканкома Брэсцкага абласнога Савета дэпутатаў працоўных І. Д. Баргоў, начальнік Слуцкага тэрытарыяльнага вытворчага калгасна-саўгаснага ўпраўлення М. Ф. Пракапенка, першы намеснік старшыні выканкома Гродзенскага абласнога Савета дэпутатаў працоўных Я. А. Арэхаў, старшыня рэспубліканскага аб'яднання «Белсельгастэхніка» Г. А. Філіпаў, партарг Гродзенскага абкома партыі па Гродзенскаму тэрытарыяльнаму вытворчаму калгасна-саўгаснаму ўпраўленню П. П. Дайнека, Старшыня Савета Міністраў БССР Ц. Я. Кісялёў.

З дакладам «Аб ходзе выканання абавязальстваў па павелічэнню вытворчасці і нарыхтовак прадуктаў жывёлагадулі» выступіў сакратар ЦК КП Беларусі Ф. А. Сурганав.

У спрэчках па дакладу выступілі старшыня выканкома Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў працоўных М. А. Кліменка, сакратар Магілёўскага абкома КПБ В. В. Прышчэпкіч, старшыня выканкома Брэсцкага абласнога Савета дэпутатаў працоўных В. К. Луцін, старшыня выканкома Гродзенскага абласнога Савета дэпутатаў працоўных М. П. Малочка, сакратар Мінскага абкома КПБ А. Ю. Дзецішэвіч, старшыня выканкома Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў працоўных У. Б. Трунов.

З вялікай прамогаў па пленуме выступіў кандыдат у члены ЦК П'яціна ЦК КПСС, першы сакратар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазуров.

Па абмеркаванні пытанняў пленум прыняў адпаведныя рашэнні. На пленуме разгледжаны арганізацыйныя пытанні. Кандыдатам у члены Бюро ЦК КПБ выбран першы сакратар Гомельскага абласнога Савета Міністраў БССР, міністр вытворчасці і нарыхтовак сельскагаспадарчых прадуктаў БССР У. Е. Лабанок. Загадчыкам аддзела партыйных органаў ЦК КПБ зацвердзена Г. А. Крыўлін, загадчыкам аддзела адміністрацыйных органаў ЦК КПБ — Б. Ц. Шумілін.

ПРАЦА, ХЛЕБ І МАРА

Ен паціснуў руку Аляксееву і журналісту, што сядзеў насупраць стала ў глыбокім крэсле з разгорнутым бланкетам на каленях. У тое ж самае крэсла апусціўся і Пігановіч.

— З раніцы, як апантаны, па начальства бегаю, — уздыхнуў ён.

— Ясна, — суха прагаварыў Аляксееў. — Зноў камбіноў? — Свіней жа карміць траба? — усмікнуў Пігановіч і глянуў скова на журналіста, быццам шукаў у яго падтрымку.

— Іх жа ў мяне ні мала ні многа — дзве тысячы! Паспрабуй пракарміць такую хеўру... — Не вельмі выхваліўся. — Кінуў Аляксееў. — Мог бы і больш гадаваць.

— А я і так звыш плана здэсець галоў кармлю! — Аляксееў павярнуўся да журналіста:

— Бо іншак не ўбачыць ён камбіноў. З наступнага кваратала камбіноў будучы адпусціцца толькі за звышпланавую задачу мяса.

— Стымул! — развёў сваімі вялікімі, моцнымі рукамі Пігановіч.

Аляксееў глянуў у паперку, што ляжала на стала перад ім. — Ты ж пад гэты стымул ужо ўсё атрымаў за тэрыае паўгоддзе.

— Няхай адпусцяць за кошт другога.

— Хітрун! А здаваць што будзе? — Зда! — Калі здае, тады і атрымаеш.

— А чым карміць? — крычыў іштучна ўздыхнуў Пігановіч і апусціў кураваўна галаву. — Ліха яго ведае! Беся, як рыба аб лёд...

Аляксееў адвільнуўшыся, каб не заўважыў Пігановіч, хітравата маргнуў журналісту, як бы гаворачы: «Ці бачылі вы такога артыста?»

— Слухай, Пігановіч! — нахільнаўся да яго праз стол, усмікнуў Аляксееў. — Хоць прыдзівацца казанскай сіратуе. Есць у цябе чым карміць. Есць! Ты проста спяшаешся ўсё выкачаць... — Пігановіч глянуў на Аляксеева спадыбаў:

— А не паспяхаешся, дык атрымаеш дулю!

— Бачыць ты яго, які хітру? — усмікнуўся Аляксееў. — Вось каб ты і ў астатніх справах так спяшаўся... Дакладвай! На поўным, загаралым твары Пігановіча здзіўленне:

— Аб чым?

— Ведаеш, не прыкідвайся. Пігановіч неспрытна кінуў у бок журналіста. «Ці траба выносіць смецце з хаты?» — яскрава гаварыў гэты позірк.

Пятро ВАСІЛЕЎСкі,
спец. кар. «Літаратуры і мастацтва»

Але Аляксееў, відаць, быў другой думкі.

— Што ты мне маргаеш, як дзячынне? Усё пасеяў?

— Па плану, — вінавата ўздыхнуў Пігановіч.

— Усё 69 гектараў?

— А ў мяне па плану 55!

— Не дуры мне галавы, — адрэзаў Аляксееў. — Вось перада мною план. І тут чорным па беламу...

Пігановіч не шкадуўчы шыпкі, якую ўвесь час трымаў у руках, ласнуў ёю на краю стала:

— Папера гэта, а не план! А папера, вядома, усё сцерціцца...

— Але ж пад гэтай паперай твай подпіс.

— Ну, распісаўся! Дык я ж у разліку на тарфянікі!

І далей Пігановіч, махаючы шыпкі у такт сваёй зычнай, тамерантнай гаворцы, пераказваў, маючы, ужо не першы раз расказаўна гісторыю...

У мінулыя вясенні на нарадзе ў райкоме партыі, на якой «ўтрасалі» планы на 1962 год, тагачасны сакратар райкома партыі Аляксандр Уласавіч Рак (ён цяпер партарг абкома партыі пры ўпраўленні пабудовы і будаўніцтваў) маўляў: «55 запланаваных гектараў цукровых буркоў для такой наладжанай, перадавой гаспадаркі, як калгас імя Кірава — глупства!»

— На твае шырокія плечы, Пігановіч, нопу траба ўзваліць больш цяжкую, — сказаў сакратар.

— Праўда, праўда! — падтрымаў сакратара старшыні калгасаў. — Як хваліцца сваёй гаспадаркай, дык ён першы, а як браць абавязальстваў — апошні!

Вядома справа, закарпула за жывое гэтай размова Пігановіча.

— Буркаўборачны камбай будзе? — адрэзаў паставіў ён умову.

— Будзе! — паабяцаў сакратар. — І ўсё?

— Не, не ўсё. Няхай БМУ пракапае даўно абяцаны калектарны канал на маіх тарфяніках.

— Я зраблю гэта! — устаў сваб слова дырэктар баваўнянага камбіната Спендар.

Будаўніцтва камбіната надзішло блізка да зямель калгаса імя Кірава. Цяпер камбінат і калгас былі суседзі. Для адпрадаванай вады камбінату патрэбен быў сцёк, які мог бы адначасова з'яўляцца і калектарным каналам для вялікага ўчастка тарфянікаў дзе і вырабіць Пігановіч пасеяць цукровыя буркі звыш плана.

Так нарадзілася лічба 69 гектараў, якая і была ўзаконена планам. Але далей пайшло не па плану... Вясна ў гэтым годзе запарзілася, ды да таго ж лічба паводзіла сябе кепска. У апошніх майскія дні тарфянікі ператварыліся ў гразкую багну, дзе ледзь-ледзь трымаўся гусенічыны трактары нават з паўнаценымі гусенічамі.

І тут яшчэ Спендар падвёў. Не выкараў свайго абяцання — пракапаў сорок метраў канала і спыніўся. Ківае на падрачыку: БМУ вінавата. Ох, ужо гэта БМУ! Каго яна толькі не падводзіла! Але пра БМУ размова наперадзе, а пакуль што Пігановіч «пагарэў» — нават калі тарфя-

ні і падохнуць, то ўсё роўна сядзе на іх цукровыя буркі позна.

І зараз у кабінете начальніка ўпраўлення Пігановіч вымушаны слухаць справядлівыя папярэжкі Аляксеева:

— Думаць траба было! А цяпер усё і падвудзіць. Усё зону! Ты ж увесь план лопіш... — А ты яго не складаў, — робіць спробу Пігановіч зніць адзінаццэць з Аляксеева і тым самым змякчыць сваю віну.

— Не складаў, а выконваць павінен.

Гэта сапраўды так і ёсць на гэты год да новай установы ўспадчыны перайшлі старыя планы, складзеныя яшчэ ў нетрах буйных сельскагаспадарчых плаўных арганізацый.

— Гэта табе добрая навука на далейшае, — кажа Аляксееў, дакараючы Пігановіча. — Паспрабуй прыйсці да мяне ўвесьне, сем раз не адмерушы, перш чым раз адрэзаць — на парог не пущу! А цяпер выкручвайся, як сам знаеш...

Пігановіч усмінуў галаву:

— Пасею бурчку. Таксама караняплод!

Аляксееў паморшчыўся:

— Параўнаў... Колькі ў цукровым бурку кармивых адзінак?

— Ну, дваццаць шэсць сотых...

— А ў тваёй бурчцы? — Пігановіч маўчаў, быццам не ведаў. — Дзевяць сотых! Дык колькі ты павінен гэтай твайго караняплода пасеяць замест буркоў, падлічы?

— Як-небудзь выкручуся, — махнуў рукою Пігановіч. — У мяне ж віні зусім не было па плану. А я з Чарнаскай вобласці такую віну прывёз — хоць сам еш. Трыццаць гектараў засеяў. Бабовыя мне па плану дзевяціста, а я сто дваццаць засеяў. Выкручуся!

Аляксееў павярнуўся да журналіста:

— Вы думаеце, чаму тэта ён на бабовыя налягае? Усё вельмі проста! Пусціць касаркі і скопіць сваю віну. Вось і ўвесь клопат. А каб цукровы бурк вырастаў, папаццець траба. Працаўнікая культура!

Пігановіч накруціў галавою:

— Ох, і з'едлівы ж ты, Міхал Самёнавіч! Вось жа пасадылі на нашы старшыніцы галавы начальнікаў...

Журналіст, які ўвесь час маўчаў, слухаў ды матаў сабе на вус, страпануўся:

— Вам не падабаецца?

Пігановіч хітравата глянуў на Аляксеева, як бы кажучы: «Цяпер ты ў маіх руках». І ўсім тулавам падаўся да журналіста.

— Не пры ім будзе сказаўна, — панізіўшы голас, вымавіў ён. — Бо яшчэ падумае, што Пігановіч гаворыць гэта з мэтай падхалімажу... Але хочаце верце, хочаце не — свараўца мне з ім адна асалода. Раней жа як было? Усё цябе лаюць, а ты лепш маўчы, не падлівай масла ў агонь. Усе, кама ўздумаецца, падганяюць, а ты адзін выконваў. А зараз чаго ён так хвалюецца з-за маіх буркоў? Таму што справа ў нас адна. Ён за мяне, а за яго ў адна. Кругавая ларуча, як у добрым баю. І перамогі, і паражэнні, і турботы, і ўдачы ў нас з ім агульныя...

— А бурк ты мне ўсё роўна пасадыш, — прыпыніў красамства Пігановіча крыху абантоўжаны Аляксееў. — Заўтра з галоўным аграномам да цябе прыеду — паглядзім, што ты там мудруеш. Я ж табе яшчэ ў пачатку года раў — сей бурк на мінеральнай глебе, не чайкай, пакуль прадохнуць тарфянікі. Раў?

Пігановіч іштосці хацеў сказаць супраць, але ў кабінет увайшла новыя наведвальнікі — рабочыя дзень начальніка ўпраўлення працягваюцца...

У вольную хвіліну ад наведвальнікаў Аляксееў сказаў, звяртаючыся да журналіста:

— Мабыць, вам Пігановіч здаўся гэтым старшынёй-кулачком. Гэтым калектывістам-індывідуалістам. У раманаш «калгасну» таматчык» такіх звычайна выводзяць як «складаныя характары». У канцы ра-

Званіцы пісьменнікаў

«ВОЖЫК» ПРЫЙШОУ У ПОЛЕ. (Калгас імя Гастылі Мінскага раёна). Фота І. ШЫШКО.

манав такіх старшыні пад націскам сакратара партыйнай арганізацыі і праўлення абавязкова выпраўляюцца. Павінен вас расчараваць — Пігановіч не герой падобнага тыпа. Перад вамі новы тры кіраўнікі сельскай вытворчасці. Адаючы даніну мінуламу, ён яшчэ і пакрычыць можа, і пастукаць сябе ў грудзі, і праціскаць прыквінцця, калі гэта яму выгада, а калі траба, дык крыху і змякчыць не адмовіцца, але пры ўсім гэтым кіруе ён сваёй вялікай гаспадаркай з веданнем справы, знаходзіць выйсце з услякага пільнага становішча, прывару, добра разабрацца ў эканоміцы, фінансах, агранамічнай навуцы. Ён адзін з першых у раёне ўжыў танны і выдатны спосаб барацьбы з пустацеллем — гербіцыды. А гэта ж проста казначэй хімічнае рэчыва! Значна пустацелле, а мушкетурным раслінкам не толькі не шкодзіць, а нават памагае ім расці. Дык вось Пігановіч адразу расквіцэў усю выгаду гэтай справы. Палічыце самі, ручная прапона, напрыклад, аднаго гектара Ільну каштуе калгасу 35 рублёў. А прапона з дапамогаю гербіцыдаў — усё роўна рублёў! Нашаму ўпраўленню ў гэтым годзе выдзелілі самалёт «ЯК-12» для падкіркі і апырквання пасеваў. Дык думаеце, хто першы даў завіць на гэты самалёт? Пігановіч! Вось які ён. І яшчэ адна не маляважная рыса ў яго характары, яшчэ адна якасць яго як старшыні: ён уважлівы і чулы да калгаснікаў. Нядаўна праўленне калгаса прызначыла пятнаццаці членам сваёй арцелі пенсіі. Гэта добрыя людзі. Яны сумленна і самааддана прапрацавалі на карысць свайго калгаса. Тут і брыгадзір Іван Самёнавіч Тугай, і палівод Рэзала Даўмаў, і калгасніца Анастася Скрыпка... І вось калі людзям робіць дабро, дык і яны плацяць тым жа. І не выпадкова калгаснае дарка Праскоўя Адамаўна Чарнамаз, пасля таго як праўленне прызначыла ёй пенсію, зьявіла: «Пакуль рукі моцныя — не пайду з фермы!» Вось вам, мабыць, крыху суб'ектывізму, але праўдывы партрэт Пігановіча. Ён, вядома, не анёл, толькі, мабыць жа, з анёламі было б вельмі сумна прапавідаць...

Усміхнуўшыся, Аляксееў устаў з-за стала, адшыў да аста і выглынуў на плошчу.

— Маўныя прыйшла. Траба ехаць. Мне да змярнання папсець бы ў тро, калгасна ішчэ пабыць... Калі хочаце — едзе разам.

Журналіст згадзіўся і яны накіраваліся да дзвярэй, і Аляксееў завінеў тэлефон і Аляксееў вярнуўся.

Званіцы з Мінска. Намеснік міністра вытворчасці і нарыхтовак сельскагаспадарчых прадуктаў Павел Федаравіч Барысаў цікавіць справы.

— Служба хоць і шпрынца, — дакладваў Аляксееў, — але ідзе ў тэмпе. Спадзяўся на злосьць надвор'я і справіцца ў тэрмін. Не, на надвор'е мы не спадзяёмся свае граві, але вельмі яно ў гэтым годзе разбухавалася. Учора над некалькімі калгасамі нашай зоны прыйшлі ліўні, дык яшчэ з градам. Дзержыда з глебы павымывала зерне кукурузы, пабіла азімыя. Сёння галоўны аграном, ледзь пачало світаць, высеў у гэтыя калгасы. Усходы цукровых буркоў добрыя. Дыма сам бачыў у «Перамозе» — залюбуешся! Хто раней асудзіў, у тых ужо і кукуруза небагла. Асудзіў там, дзе сядзі зернем, накрыты парфаманам. Я гэты шудовны зярняк сам прывёз з Іванаўскага раёна. Настрой? Калі шыфра, дык не так што б і кепска. Сярдніч настрой. Азімыя добрыя, з мясам план уладкавалі. Вось толькі з малаком запарыліся. Гарызонтанскі раён ідзе добра, нават даць крыху звыш плана, а вось Баранавічкі падводзіць... Ды ціснем як мага! Але ж няма адкуль цячы малаку — вельмі занядавая ў гэтым раёне малаочная справа. Будзем выпраўляць становішча. Чым займаюся зараз? Ды вось сабраўся ехаць у калгасы...

[Заканчэнне ў наступным нумары].

КУПАЛАЎСКІЯ ЧЫТАННІ

У нашым інстытуце ямаля справядных агулаўстаў роднай літаратуры. Яны шмат чытаюць, жыва цікавяцца навінкамі літаратуры, імямі глыбей вивучаюць творчасць нашых мастакоў слова. Любоў да літаратуры свайго народа, жаданне лепш ведаць, лепш разумець і адчуваць чароўны свет прыгожага ў мастацтва прыводзіць іх у літаратурна-крытычны гурток.

Гурток існуе ў інстытуце даўно. На месца выпускнікоў штогод прыходзіць новыя, маладыя сілы, дэпутаты, улюбёныя ў літаратуру юнакі і дзяўчаты. У гуртку вывучаюцца творчасць класікаў нашай літаратуры Янкi Купалы і Якуба Коласа, а таксама творчасць старажытных беларускіх пісьменнікаў — К. Крапівы, М. Лынькова, П. Броўкі, Я. Маўра, Э. Самуіленкі, М. Танка, А. Куляшова. Увагу студэнтаў прыцягваюць пісьменнікі, творы якіх доўгі час заставаліся неадледаванымі ў нашым літаратурна-адукацыйным наваколлі. М. Чарота, А. Дудара, П. Галавача, В. Каваля.

Але асноўнае месца ў рабоце гуртка займае сучасная літаратура, у тым ліку творчасць маладых пісьменнікаў. Размова аб новым творы звычайна звязваецца з размовай аб жыцці, аб сучаснасці. Прыгавядацца прыводзіць у свой час дыскусію па аповесці Я. Брыля «Апошняя сустрэча». Колькі было вострых справак, гарачых размоў! Абмеркаванне твора вылілася ў дыскусію на маральна-этычныя тэмы, у ажуравленую гутарку аб маральна-духоўным абліччы маладога сучасніка. А незабава В. Кевейша напісала работу аб гэтай аповесці Я. Брыля.

Гурткіцы маюць цесную сувязь з пісьменнікамі, якія жывуць і працуюць у Гродна. Абмеркаваны аповесці А. Карпюка «Данута», В. Быкава «Жураўліны крык» і «Здрада». Студэнты рыхтуюцца да гаворкі па аповесці В. Быкава «Троіца ракета». Шкава прайшоў абмеркаванне зборніка Д. Бяцель «Дзювае сэрца».

Працуючы ў гуртку, многія студэнты выявілі здольнасці да навукова-даследчай работы. У свой час дыскусію атрымалі работы М. Юрвіч аб маладым асаблівасцях апавяданняў Я. Маўра і аб выкарыстанні фальшору ў дакстрычных пазмах Янкi Купалы, Ф. Паўловіч напісала цікавае даследаванне аб паэтычных асаблівасцях творчасці М. Чарота. На добрым літаратурным узроўні выкананы работы М. Кульгана «Паэма М. Чарота «Ленін»», Л. Войшалы «Стыльвыя асаблівасці апавядання М. Лынькова «Над Бугам», Н. Дудко аб аповесці Я. Маўра «Сын вадзю», Некалькі гадоў працаваў над сваёй тэмай А. Сабасцяня. Надаўна ён закончыў работу аб развіцці літаратуры Заходняй Беларусі ва ўмовах панскай Польшчы. В. Мелех працуе над біяграфіяй Якуба Коласа. Абячае быць цікавай работа

П. Дубка аб аповесці В. Быкава «Жураўліны крык».

Наш інстытут носіць імя неўміручага Янкi Купалы. Там асабліва увагу аддаюць гурткіцы вывучэнню творчасці вялікага беларускага паэта. Лепшыя работы гурткіцаў, прысвечаныя творчасці Я. Купалы, выносяцца на Купалаўскія чытанні. Яны сталі добрай традыцыяй у нашым інстытуце. Праводзяцца чытанні амаль кожны год і з'яўляюцца не толькі ўшанаваннем памяці паэта, але і важным сродкам папулярызаванні яго творчасці.

Шмат часу аддае даследаванню творчасці Янкi Купалы А. Машывец. Летась яна выступала з дакладам аб мастацкіх асаблівасцях дарэвалюцыйнага лірычнага паэта. Сёння ж яна падрыхтавала доклад «Народнасць пазізі Янкi Купалы».

З цікавасцю быў праслуханы на сёлетніх Купалаўскіх чытаннях, якія былі прысвечаны 80-годдзю з дня нараджэння песняра нашага народа, доклад А. Сабасцяня «Янка Купала і Заходняя Беларусь». Аўтар сабраў багаты фактычны матэрыял і пераканальна паказаў, што творы паэта былі шырока вядомы і любімы на былых «вядомых усходніх». Многія вершы Янкi Купалы гучалі як рэвалюцыйныя гімны і клікалі працоўных да змагання супраць панскага ўціску.

Творчасць нашага песняра будзе і надалей у цэнтры ўвагі гурткіцаў.

А. ПЯТКЕВІЧ, кіраўнік гуртка, выкладчык беларускай літаратуры Гродзенскага педагагічнага інстытута імя Янкi Купалы.

Беларускае дзяржаўнае выдавецтва выпускае з друку шэсць паштовак. Тэмай для іх паслужылі творы Я. Купалы: «Над ракой Арцай», «Курган», «Вандароўна», «Магіла Дыяна», «Безназоўнае» і інш. Тры з гэтых паштовак мы публікуем сёння.

ТУТ ПРАЙШЛО МАЛЕНСТВА ПЕСНЯРА

Якуб Колас!.. Калі мы вымаўляем імя вялікага паэта беларускага народа, простага і шчырага чалавека, то ў нашай памяці мінэвалі паўстаюць у сваёй незабыўнай красе і маляўнічасці цудоўныя мясціны Надзям'яноўня, якія на працягу ўсяго жыцця хвалявалі Канстанціна Міхайлавіча, не давалі спакою яго паэтычнай душы. Многія творы Якуба Коласа цесна звязаны з Акічывамі, Ластком Альбюшчы, Мікалаеўшчынай — роднымі мясцінамі паэта, і з людзьмі, якія жылі і жывуць там.

У гэтым яшчэ раз пераконваецца, калі чытаеш семнаццаць пісем паэта да былога дырэктара Мікалаеўшчынскай сярэдняй школы імя Якуба Коласа Ігната Юр'евіча Міцкевіча, які адносіцца да пасляваеннага часу і перададзены ў Літаратурны музей Якуба Коласа Акадэміі навук БССР настаўнікам гэтай жа школы Леанідам Міхайлавічам Бірлемем. Тут і клопаты Якуба Коласа аб пабудове ў роднай вёсцы школы і бальніцы, аб адкрыцці хаты-чытальні, і мудрыя парады сваім аднавяскоўцам аб забудове Мікалаеўшчыны і асучыны балот у яе ваколіцах, і ўспаміны аб далёкім, а разам з тым зусім бліжэй і незабытым дзяцінстве і юнацтве.

Уладзімір Іванавіч Міцкевіч — настаўнік Мікалаеўшчынскай сярэдняй школы імя Якуба Коласа, плямёнік паэта — намаляваў і перадаў у музей карту родных мясцін Якуба Коласа і план Мікалаеўшчыны 1908—1910 гадоў. На карце нанесены Акічывы, Ласток, Альбюш, Смольня, Мікалаеўшчына, дзе

у свой час жыла сям'я, бацька Якуба Коласа, прайшло дзяцінства і юнацтва паэта, а таксама многія ўрочышчы і мясціны, звязаныя з імем незабыўнага песняра беларускага народа. Тут і Стоўбцы, Свєржаны, якія апісваюцца ў трылогіі «На рэстанях» пад назвай Стаўбурны і Панямонь, і Смаларыя — леснікова сядзіба каля чыгуны, што злучае Мінск і Брэст, дзе ў свой час Канстанцін Міхайлавіч жыў у свайго старога брата Уладзі, які служыў лесніком у князя Радзівіла.

Недалёка ад Мікалаеўшчыны знаходзіцца Бервянец, Карчэвацкія, Кліны (назва ўрочышчаў), Лявонаў лужок, аб якіх паэт у прывязанні Ігнату Юр'евічу Міцкевічу 21 лютага 1936 года на першай старонцы сваёй «Выбраных твораў (Вершы і пэмы. Том I)» пісаў:

Разгарні гэтую кніжку, дружок, Пачытай, Бервянец і Лявонаў лужок Прыгадай Ды прыпомні Карчэвацкія, Кліны ўдзіхні: Адышлі, адзінелі яны, Нашы дні!

Насупраць Мікалаеўшчыны, па той бок Нёмана, знаходзіцца вёска Негертава, адкуль быў родам адзін з герояў трылогіі «На рэстанях» Янка Тугалак, а недалёка адтуль — высокая гара, якая называецца Дзімавіч Гора і таксама апісаная ў творы як месца неаднаразова ў нашай сустрэчы Андрэя Лабановіча і Янкi Тугалы, калі яны знаходзіліся пад наглядом паліцыі пасля настаўніцкага з'езда.

Вялікую цікавасць мае план Мікалаеўшчыны 1908—1910 гадоў.

У тагачаснай Мікалаеўшчыне было тры вядучыя: Стаўпецкая — самая вялікая, Дворная, Казенная і Казенны завалук.

На плане паказаны будыні дзядоў Якуба Коласа — Юр'і Лёска і Казіміра Міцкевіча, бацькі Міхала: карма, у якой жыла маці паэта Ганна Юр'евна Міцкевіч з сям'ёю ў 1908—1910 гадах. Паміж сядзібамі Пяпаўскага і Тумловіча па Стаўпецкай вуліцы знаходзілася школа, у якой у свой час вучыўся Канстанцін Міхайлавіч разам са сваім братам Уладзімірам і настаўнікам Мікалаем Фёадзімічам Корзуна — сына асцяжковага фальваркоўца з-пад Капыля, праўдніцка беларускасці. Летам 1908 года ў ёй адбыўся настаўніцкі з'езд. У карэспандэнцыі «З С. Мікалаеўшчыны, Мінска губ.», якая была змешчана ў дваццаці дзесятым нумары газеты «Наша ніва» за 1907 год па псеўданімам «Азіноні», Якуб Колас з вялікім болем у сэрцы пісаў гэтай школе:

«Калі каму з вас, саколікі, здарыцца быць у нашых заваўлях, то не пашкадуеце патрабаванні колькі часу зайдзіце пабываць на нашу школу! Мне здаецца, што самы хіты на выдумкі штуркар не прыду-

маў бы больш зноснага намяшчэння над народнай асветай, як пастроіць гэтакую школу. Усякі раз, як зірну я на гэту школу, то ўспомню беларускую паштовую адкрытку «Парабока дваровага хата» і вершы М. Бурчэка:

А кніж вокнам на хату маю: У цячэ, і тніе, і крывае, — У сярэдзіне гноі і стайні на гняю, І даўлюся я сам, як трымае.

Праўда, гэтыя вершы можна прылічыць і да большай часткі нашых народных школ. Больш за 40 год жыў у нас школа. Вывеска на ёй аблезла, буквы сцірліся напалавіну, размыліся дажджом, а замест арла чарнее адна пляма, як згараная грэчная аладка. Шыбы ў вокнах выбиты, паколаны. Бярвенні пагіблі, праз сцены можна кукал усунуць. Ганак згніў, два слупы стухнулі. Дах увагнуўся, аброс сівым мохам. А як глянеш у сярэдзіну, дык аж шкура шорхне. У падлозе няма ніводнай цэлай дошкі. Усе яна на ямах і дзіраках, як грэбы. Печ паколалася, разскалася, як рэзгіны. Ватна і гліна на сценах абаліты, а толькі шэблы, як косякі, відаць то тут, то там. Школьная агарожа расцілацца, і школа, двор і хлэб бесстрах зліліся з мужыцкімі палоскамі зямлі. Адным словам, наша школа — самая нудная будова ва ўсім сяле».

На плане таксама выдзелены дамы Паўла Баранюскага, Івана Мароза, Сільвестра Міцкевіча, Юр'і Лёска, Пятра Мілюка, Базыля Міцкевіча, Ігнася Мароза, Казіміра Дземідовіча, Юр'і Міцкевіча, Пятра Дземідовіча, Казіміра Санькевіча, Адама Камароўскага, Антона Санькевіча, з якіх у той час выйшлі настаўнікі, гумыні Сільвестра Міцкевіча, Юр'і Міцкевіча, Юр'і Лёска, Антона Санькевіча, у якіх адбываліся сходы настаўніцкаў, дамы сваякоў і сялян, якія прыязджалі ў ласток дапамагчы Міхалу ў парабах на хутар Альбюш. Хто ж яны, гэтыя людзі? Чытаем пэму «Новая зямля». У раздзеле «Парабары» Якуб Колас піша:

На трэці дзень прыйшлі паводом. Усе сваёй папрыздакці, І двор вамамі паўстаўлялі..

Тут быў Базыль, Антось Тацін, Карусь Дывак (ён між паранены Схаваў траіно, рагач, дзве воі, Тайном узяўшы ад Антона), Яшчэ Карусь, Паўлюк Куртаці, Сцяцок, Казюк Скарабагаты, Ды брат Міхала і Антона, — Мужычын нямаля набаралася.

Базыль — гэта Базыль Міцкевіч, бацька былога «дарэктара» Якуба Коласа Яскі, Антось Тацін — Антось Міцкевіч, Карусь Дывак — Карусь Міцкевіч, яшчэ Карусь — Карусь Лойка, Паўлюк Куртаці — Паўлюк Лойка, Казюк Скарабагаты — Казімір Скарабагаты.

Вельмі добра, што Уладзімір Іванавіч укажаў не толькі прозвішчы гаспадароў-мікалаеўцаў, забудовы якіх адначыны ў плане, але і іх асабістыя мянушкі. Гэта дае магчымасць раскрываць справядныя прозвішчы і імяны герояў многіх твораў Якуба Коласа.

У хуткім часе гэтыя каштоўныя экспанаты будуць экспанаваны ў Літаратурны музей Якуба Коласа АН БССР.

М. БАЗАРЭВІЧ.

Кожны дзень набліжае нас да зямлянальнай даты — 80-годдзя з дня нараджэння Я. Купалы. Выдавецтва рэспублікі выпускае шэраг купалаўскіх выданняў. Нядаўна выйшлі з друку буклет «Літаратурны музей Янкi Купалы» і даведнік «Літаратурны музей Янкi Купалы», складзены І. Жыдовічам і Л. Копацкім. У хуткім часе чытач атрымае брашуры аб жыцці і творчасці Янкi Купалы. Літаратурным музеям Янкi Купалы падрыхтаваны для маскоўскага выдавецтва «Советский писатель» зборнік успамінаў аб Я. Купалу.

Каштоўным падарункам да сляўнага юбілею з'яўляецца і зборнік «Народны паэт Беларусі», выдадзены АН БССР.

Зборнік адкрываецца артыкулам І. Жыдовіча «Жыццёвы шлях паэта». Аўтар расказвае пра жыццё і літаратурную дзейнасць паэта, выкарыстоўвае рад новых, свежых матэрыялаў. Гэта — звесткі аб сувязях і перапынках народнага песняра з Ул. Караленкам і вядомым перакладчыкам купалаўскага твора А. Карпінскім, аб перакладах Янога Я. Купала пісаў: «Вельмі дакладныя, цудоўныя. Як ніякі, а вы, не хто іншы, з яліва ў гэтай справе піянерам, за што Вам беларусы выкажэць вялікае «дзяку».

Артыкул сістэматычна шматлікі біяграфічны матэрыял і з'яўляецца безумоўна карысным дапаможнікам для ўсіх, хто вывучае жыццё і творчасць паэта. Цэнтральнае месца ў зборніку займае артыкул А. Пётуха «Ад «Жалейкі» да «Шляхам жыцця». Аўтар даследуе эвалюцыю светлагораў паэта і разам з тым паказвае рост яго мастацтва. Пранікаючы ў стылістычны «этымалогію» мастацкага тэксту, А. Пётух раскрывае яго непаўторную спеасаблівасць, паказвае істотныя рысы купалаўскага стылю. У гэ-

тым сэнсе, напрыклад, добра прааналізаваны верш Я. Купалы «Мужык» і некаторыя іншыя творы. Дэтальнае веданне тэкстаў, здольнасць глыбока пранікаць у іх ідэю і эстэтычную прыроду і ў таямніцы мастацтва паэта, імкненне адсыць ад звыклых, традыцыйных тлумачэнняў дазволіла А. Пётуху па-новаму ўбачыць многія творы Я. Купалы.

Артыкул В. Андрэенкі «Праблема характару ў пазмах Я. Купалы» ўздымае пытанні аб творчых прынцыпах і паэтычнай манеры Янкi Купалы. Аўтар спрабуе паказаць жыццёвы выток характару купалаўскага героя і асноўныя прынцыпы тыпалыцы. У гэтых адносінах некаторыя старонкі працы, насычаныя канкрэтнымі назіраннямі, з'яўляюцца свежым словам.

Важная праблема вырашаецца П. Ахрыменкам у артыкуле «Янка Купала і народна-песенная творчасць». «Янка Купала, — піша аўтар, — заклікаў сабрацца па яры любіць і паважаць народную песню, вядомым перакладчыкам купалаўскага твора А. Карпінскім, аб перакладах Янога Я. Купала пісаў: «Вельмі дакладныя, цудоўныя. Як ніякі, а вы, не хто іншы, з яліва ў гэтай справе піянерам, за што Вам беларусы выкажэць вялікае «дзяку».

Артыкул сістэматычна шматлікі біяграфічны матэрыял і з'яўляецца безумоўна карысным дапаможнікам для ўсіх, хто вывучае жыццё і творчасць паэта. Цэнтральнае месца ў зборніку займае артыкул А. Пётуха «Ад «Жалейкі» да «Шляхам жыцця». Аўтар даследуе эвалюцыю светлагораў паэта і разам з тым паказвае рост яго мастацтва. Пранікаючы ў стылістычны «этымалогію» мастацкага тэксту, А. Пётух раскрывае яго непаўторную спеасаблівасць, паказвае істотныя рысы купалаўскага стылю. У гэ-

чэцка адчуваць прыгажосць паэтычнай творчасці народа, глыбока разумець яе». Паказваючы адносіны Я. Купалы да фальклору, П. Ахрыменка адзначае, што паэт выкарыстоўваў народна-песенны матэрыял арыгінальна і творча, надаваў новае значэнне сімвалу, алёгорыі, эпітэту.

У невядзім артыкуле А. Ескава «Творы Янкi Купалы ў мастацкіх чытаннях» многа цікавых назіранняў над рознымі артыстычнымі манерамі чытанья вершаў Я. Купалы. Асабліва ўдамы і з'яўляюцца, на наш думку, мясціны, прысвечаныя рабоце над купалаўскім словам артыстаў В. Платонава і А. Слесарніка.

Агульнавядома, што на працягу ўсёй сваёй творчай дзейнасці Я. Купала займаўся перакладамі рускіх, украінскіх і

Якуб Колас срод маладых будаўнікоў Мінска. Здымак зроблен у ліпені 1952 года. Фота А. Дзіглава. (БЕЛТА).

польскіх пісьменнікаў. Гэтую пытанню прысвядзіць свой артыкул «Перакладчыцкае майстэрства паэта» С. Александровіч. Аўтар справядліва заўважае, што «Я. Купала браў для перакладу творы тых аўтараў, пазізі якіх была блізка яму па сваёй ідэйнай накіраванасці і эстэтычным прынцыпам — глыбокім рэалізмам, народнасцю, сувязцю з фальклорным вытокаў».

Аб шматгадовай і цеснай дружбе Я. Купалы з першым перакладчыкам яго твораў, рускім пісьменнікам А. Карпінскім, падрабязна расказвае А. Малюціна ў сваім артыкуле «З літаратурных сувязей Янкi Купалы».

У раздзеле «Успаміны і выказванні» змешчаны артыкулы і нататкі, якія характарызуюць Я. Купалу не толькі як паэта,

СТАРОНКІ ЛЮБВІ І ПАШАНЫ

а і як шчырага, сардэчнага сябра. Упершыню надрукаваны ў зборніку успаміны Я. Калітоўскага, С. Новіка-Плюна, С. Шамадзіной і інш. Асабліва цікавымі з'яўляюцца успаміны С. Новіка-Плюна («Незабытая сустрэча»), з якіх паўстае жывы светлы вобраз паэта.

З цікавасцю чытаеш выказванні кітайскіх таварышаў Тан Дэ-міна, Лу Туй-жуня, Лі Цзінь-юна, Цзінь-цзінь, Чэнь Цзынь-насі, заўважыўшы: «Гейні беларускага народа (Янка Купала — В. Р.) вабіў нас рэвалюцыйным напрамам сваёй пазізі. Мы ў захапленні ад глыбіні думкі і майстэрства беларускага паэта, які адноставаў барацьбу свайго народа за мір і сацыялізм... Мы высока цнім класікаў беларускай літаратуры Купалу і Коласа, якія з'яўляюцца сёння

і класікамі сусветнай літаратуры».

У зборніку змешчаны і вершы, прысвечаныя Янку Купалу. Яны вельмі розныя па сваёй форме, па сваіх мастацкіх асаблівасцях, але радкі паэтаў Беларусі, Малдовы, Украіны, Таджыкістана і Латвіі сучуны ў выказванні любві і пашаны да вялікага песняра беларускай зямлі. Аб вечным жыцці купалаўскай песьні гаворыцца ў вершы П. Панчанкі «З Янкам Купалам». Захапленне пазізі Я. Купалы выказваюць украінцы А. Малышка і латышы Ян Судрабішка.

Закрываец зборнік «Народны паэт Беларусі» з задавальненнем, з думкаю, што гэтую кнігу прычытае кожны, каму дорога імя і творчасць нашага роднага песняра.

В. РЭВІЦКІ.

зьяцца адчуваць прыгажосць паэтычнай творчасці народа, глыбока разумець яе». Паказваючы адносіны Я. Купалы да фальклору, П. Ахрыменка адзначае, што паэт выкарыстоўваў народна-песенны матэрыял арыгінальна і творча, надаваў новае значэнне сімвалу, алёгорыі, эпітэту.

У невядзім артыкуле А. Ескава «Творы Янкi Купалы ў мастацкіх чытаннях» многа цікавых назіранняў над рознымі артыстычнымі манерамі чытанья вершаў Я. Купалы. Асабліва ўдамы і з'яўляюцца, на наш думку, мясціны, прысвечаныя рабоце над купалаўскім словам артыстаў В. Платонава і А. Слесарніка.

Агульнавядома, што на працягу ўсёй сваёй творчай дзейнасці Я. Купала займаўся перакладамі рускіх, украінскіх і

зьяцца адчуваць прыгажосць паэтычнай творчасці народа, глыбока разумець яе». Паказваючы адносіны Я. Купалы да фальклору, П. Ахрыменка адзначае, што паэт выкарыстоўваў народна-песенны матэрыял арыгінальна і творча, надаваў новае значэнне сімвалу, алёгорыі, эпітэту.

У невядзім артыкуле А. Ескава «Творы Янкi Купалы ў мастацкіх чытаннях» многа цікавых назіранняў над рознымі артыстычнымі манерамі чытанья вершаў Я. Купалы. Асабліва ўдамы і з'яўляюцца, на наш думку, мясціны, прысвечаныя рабоце над купалаўскім словам артыстаў В. Платонава і А. Слесарніка.

Агульнавядома, што на працягу ўсёй сваёй творчай дзейнасці Я. Купала займаўся перакладамі рускіх, украінскіх і

зьяцца адчуваць прыгажосць паэтычнай творчасці народа, глыбока разумець яе». Паказваючы адносіны Я. Купалы да фальклору, П. Ахрыменка адзначае, што паэт выкарыстоўваў народна-песенны матэрыял арыгінальна і творча, надаваў новае значэнне сімвалу, алёгорыі, эпітэту.

У невядзім артыкуле А. Ескава «Творы Янкi Купалы ў мастацкіх чытаннях» многа цікавых назіранняў над рознымі артыстычнымі манерамі чытанья вершаў Я. Купалы. Асабліва ўдамы і з'яўляюцца, на наш думку, мясціны, прысвечаныя рабоце над купалаўскім словам артыстаў В. Платонава і А. Слесарніка.

Агульнавядома, што на працягу ўсёй сваёй творчай дзейнасці Я. Купала займаўся перакладамі рускіх, украінскіх і

спі, празмернасці, фальшу — няма.

Можна, мы проста прывыклі да манеры І. Пташнікова, «змірыліся» з ёй?

Не, справа ў тым — і гэта адно з галоўных прынцыповых дасягненняў маладога пісьменніка, — што ў яго новых апавяданнях з'явілася неабходная творам мастацтва прапарцыянальнасць, гарманічнасць, стрыманасць, у лепшым сэнсе гэтага слова як у пабудове, так і ў малаўліччых сродках, у стылі, у мове.

Дасягнута гэтая якасць, на наш погляд, думка сродкам. Па-першае, у новых апавяданнях шматлікія апісанні прыроды страцілі непатрэбную самастойнасць і падпарадкаваны выразнай эракавай і псіхалагічнай перспектыве: паказана тое, што бачыць і можа бачыць згодна са сваімі псіхалагічнымі асаблівасцямі героя.

«...Верас высокі, што трава ў дучках. Па ім поўзаюць мурашкі, вядлікі, з крыжамі, і лётаюць пчола. Сядзе пчолака на верасовай галінку, гайдаецца, пасля нахіле яе аж да самай зямлі, абдымае ножкамі, перагнецца ўся, адтапырчыць крылы і лезе з галоўкай у маленькую кветачку. Пасля застыне, не кранецца, як памерла — п'е». Гэта ўрываццё з апавядання «Алені». Па тым, што і я бачыць у прыродзе герой, мы дакладна адчуваем, які ён: у дадзеным выпадку — дзювацкі падлетак, вельмі чыстая, летучая, якая паддоўгу бывае «сам-насам» з лесам і сваімі думкамі. Прырода ў новых апавяданнях Пташнікова — гэта па сутнасці ўжо не прырода, а псіхічны свет чалавека, героя.

У апавяданнях «Алешка», «Бежанка», «Алені» мы ўпер-

шыю ў Пташнікова сустракаем закончаны прыгожа чалавечы характары, шыкавы, нягледзячы на тое, што гэта характары яшчэ паўдзіцячы. Кожны з іх накідае адчуванне псіхалагічнага адрыцця, а гэта адна з важнейшых адзнак твора сапраўды мастацкага.

Своасабыты «камбінаваны» сюжэт — вось другая сіла, што арганізуе новыя апавяданні І. Пташнікова, надае ім зграбнасць.

Тонкая, але прыкметная сюжэтная нітка пралягае кожнае з іх. Характары людзей малююцца не толькі праз тое, які гэтыя людзі ўспрымаюць прыроду, не толькі праз іх перажыванні, але і праз учыні. У кожным апавяданні ёсць нейкае максімальнае праўдзенае характары героя, якое канчаткова фармуе яго аблічча.

Калі хлопчык Алешка («Алешка») слабы ад галадухі, не звязваючы з небяспеку сустрэчы з немцамі, якія яшчэ гуляюцца па наваколных лясках, ідзе па бясхатня для яго малых сіл дарогу з пёскам да бацькі і думка пра сваё жыццё і вельмі тонка бачыць усё, што навокал яго, блізка і далёка, дык мы ўжо можам апазіць яго дабрату і самаадданасць. Ён жа шкадаваў маці, якая павіна была несець гэтае пісьмо на пошту — у яе папучкі і бальніч ногі, ён кілапоціцца пра бацьку — каб той хутэй атрымаў іхнае пісьмо. Але калі гэты хлопчык паварочвае назад, каб паглядзець на нашых немцаў, якіх ён сустраў у полі, гэты закляцены мазок радасці і болям адзываецца ў сорцы — бо перад намі маленькая, безбаранная, падуладная натуральнаму дзіцячым слабасці. У чым жа тут справа?

Справа, бадай, у тым, што ў «Алешкі» і «Алешы» І. Пташніку сцвярджае дабро, высокія

Ідэя чалавечнасці і высакарства неспрадна, з дапамогай светлых станючых вобразаў, у «Бежанцы» ж ён ідзе да тых мэт зусім іншым, больш звыклым для нас шляхам — шляхам актыўнага выкрыцця зла. Схільнасць да такой манеры адлюстравання жыцця Пташніку выявіў літаральна з першых жа крокаў творчасці — яшчэ ў аповесці «Чычк».

Гэтыя дзве тэндэнцыі маюць зусім розныя прычыны на існаванне ў літаратуры. Між тым, ішчэ і сёння некаторыя крытыкі лічыць другою з іх «адмоўную», якая мае вялікія традыцыі і яшчэ свай пачатак ад Гогаля, ніжэйшай, нераўнапраўнай у параўнанні з першай. Нельга не бачыць абмежаванасці такога погляду, які жыве, відаць, з тых блытых у вагу пісьменніка да адмоўчыкам узнемавідзец гэтага нягодзіна.

Вельмі добра, што ў таленце І. Пташнікова адкрылася новая грань, што ў яго з'явілася схільнасць да неспраднага сцвярджэння светлага пачатку жыцця. Гэта надасць яго творчасці большую разнастайнасць, больш мяккае, больш лірычнае гучанне.

Хочацца сказаць аб галоўнай вартасці новых апавяданняў І. Пташнікова, той, на якую «працуюць» усе астатнія.

У нашай прозе, у прыватнасці ў наведзім, ішчэ вельмі часта з'яўляюцца творы чыста апісальныя, у якіх няма ніякай думкі, апрача наўгнага сцвярджэння, што і гэтак бывае ў жыцці. І таму мы гатовы радасна вітаць кожны твор з большай значнай думкай і нават не вельмі зяртаем увагу, а ці мастацка гэта думка, ці мастацка чытаць суд свайго «героя» і

зьяцца адчуваць прыгажосць паэтычнай творчасці народа, глыбока разумець яе». Паказваючы адносіны Я. Купалы да фальклору, П. Ахрыменка адзначае, што паэт выкарыстоўваў народна-песенны матэрыял арыгінальна і творча, надаваў новае значэнне сімвалу, алёгорыі, эпітэту.

У невядзім артыкуле А. Ескава «Творы Янкi Купалы ў мастацкіх чытаннях» многа цікавых назіранняў над рознымі артыстычнымі манерамі чытанья вершаў Я. Купалы. Асабліва ўдамы і з'яўляюцца, на наш думку, мясціны, прысвечаныя рабоце над купалаўскім словам артыстаў В. Платонава і А. Слесарніка.

Агульнавядома, што на працягу ўсёй сваёй творчай дзейнасці Я. Купала займаўся перакладамі рускіх, украінскіх і

зьяцца адчуваць прыгажосць паэтычнай творчасці народа, глыбока разумець яе». Паказваючы адносіны Я. Купалы да фальклору, П. Ахрыменка адзначае, што паэт выкарыстоўваў народна-песенны матэрыял арыгінальна і творча, надаваў новае значэнне сімвалу, алёгорыі, эпітэту.

У невядзім артыкуле А. Ескава «Творы Янкi Купалы ў мастацкіх чытаннях» многа цікавых назіранняў над рознымі артыстычнымі манерамі чытанья вершаў Я. Купалы. Асабліва ўдамы і з'яўляюцца, на наш думку, мясціны, прысвечаныя рабоце над купалаўскім словам артыстаў В. Платонава і А. Слесарніка.

Агульнавядома, што на працягу ўсёй сваёй творчай дзейнасці Я. Купала займаўся перакладамі рускіх, украінскіх і

Думкі новых апавяданняў І. Пташнікова нельга перадаць у выглядзе сухога, адначанага тэкса. Гэта хутэй комплекс перакананняў пісьменніка, яго разваг аб жыцці, аб чалавеку на парозе існавання. Да пэўных вывадаў пісьменнік падходзіць нас з дапамогай руху вобразаў. Карцей кажучы, гэта — мастацкі думкі.

Адзін са староўшчынскіх пісьменнікаў, які з відэоўнай сімптычнай стаўца да творчасці І. Пташнікова, назваў яго апошняе апавяданні б

СЛАУСЯ, МІРНАЯ КРАІНА

Для хору з суправаджэннем

Словы А. РУСАКА

Музыка М. КОРСАКА

ПА ЛЭКАЛЫ САМАДЗЕЙНАГА МАСТАЦТВА

У канцы гэтага года ў Мінску адбудзецца другая Дзеда самадзейнага мастацтва Беларускай ССР, у якой прымуць удзел шматлікія аматарскія хоры, аркестры, танцавальныя калектывы і індывідуальныя выканаўцы розных жанраў.

У раёнах рэспублікі самадзейныя артысты актыўна рытуяюцца да свята народнай творчасці: абнаўляюць свой рэпертуар, разучваюць новыя канцэртныя нумары. Аднак у рэдакцыю прыходзяць весткі аб тым, што кіраванні аматарскіх калектываў і гурткоў усё яшчэ адчуваюць вострую патрэбу ў новых песнях, танцах, творах рознага жанра. Таму наша газета вырашыла ў дапамогу мастацкай самадзейнасці рэгулярна друкаваць падборку рэпертуарных матэрыялаў набытых Рэспубліканскім Домам народнай творчасці.

Сёння мы змяшчаем першую такую падборку — песню М. Корсака «Слаўся, мірная краіна» на словы паэта А. Русака і новы беларускі народны танец «Рукавіца».

„РУКАВИЦА“

Беларускі народны танец «Рукавіца» быў у вёсцы Шчаснае Віцебскай вобласці. Малады яго танец на сельскім вечарыніках.

Упершыню танец «Рукавіца», пастаўлены самадзейным калектывам Віцебскага раёнага Дома культуры, выканаў і ў Мінску аглядае мінская самадзейнасць рабочых і служачых у Мінску (1955 г.).

Гэты танец разлічаны на выкананне 18 удзельнікамі (12 дзяўчат і 6 юнакоў). У ім восем фігур, якія існуюць ідэальна адна за адной. Музыка суправаджаецца спецыяльнай народнай мелодыяй у запісе М. Чурнына (тамп павольны, спойны).

Якія павінны быць касцюмы выканаўцаў? Каўнер стаячы або аткаваны. На рукавах ніжэй плячы, на каўнерах, на грудзях уздоўж зашпекі, на маніжках — беларускія арнаменты, вышыты чырвонымі ніткамі. Такія ж вышыўка і на белым фаргуку ўнізе. Спіданца ў клетцы рознага колеру, закладзеная ў складкі ці сабраная ў аборы. На нізках невысокія чорныя чаравікі на шыпках. Абшэ ніжэйшы за сярэдзіну. На галаве — хустачка, завязаная пад барадою, ці паявіца — «наметка», вышытая пярэдым, наперадзе і па канцах. Касцюм юнака: белыя кашуля, каўнер, сярэдзіна, наперадзе і па канцах. Касцюм юнака: белы кашуля, каўнер, сярэдзіна і ніз рукавоў вышытыя беларускімі арнаментамі. Штаны — шагрэды і ніз рукавоў вышытыя беларускімі арнаментамі. Штаны — шагрэды і ніз рукавоў або аднакалорныя, нешырокія, запраўленыя ў чорныя боты.

нітак» займае восем тактаў музыкі (17—24 такты).

На 17—24 тактах юнакі і дзяўчаты кожнай тройкі ўзімаюць не размыкаючы рукі ўгару. Абедзве дзяўчыны адначасова абходзяць простымі крокамі вакол юнака і вяртаюцца на свае месцы. Дзяўчына, якая стаіць справа, праходзіць у вартцы пад узятымі рукамі наперадзе юнака. Дзяўчына, якая стаіць злева, праходзіць у вартцы ззаду юнака. Юнак у гэты час стаіць на месцы, не паварочваючыся (гл. мал.).

нец 32 такту робяць прытоп левай нагой. Потым усе тройкі спыняюцца тварам да цэнтра і рукі размыкаюць (гл. мал.).

АПІСАННЕ ТАНЦА

Перад пачаткам танца выканаўцы стаяць у апошняй правай кулісе тройкамі (па баках даве дзяўчыны, пасярэдзіне юнак) і трымаюцца за рукі, выцягнутыя наперад на ўзроўні грудзей. Свабодная рука дзяўчат прытрымлівае спіданцу.

Першая фігура «Вынас нітак» займае 16 тактаў музычнага суправаджэння (1—16 такты).

Тройкі выканаўцаў выходзяць на сцэну адна за другой, рухаюцца супраць гадзіннікавай стрэлкі, апісваючы круг. Ідуць простымі крокамі, робячы два крокі на адзін такт, крэху прыжываючы і апускаяючы з наскона на пятку. Праходзяць паўтара круга і ўтвараюць паўкруг. Вядучая тройка танцоўшчы (першая) становіцца ля левай кулісы, шостая — ля правай. Усе

Трцяя фігура «Наматванне нітак» займае 16 тактаў музычнага суправаджэння. Іграюцца два разы: 25—32 такты.

На 25—32 тактах танцоры кожнай тройкі бяруцца за рукі, утвараючы шэсць кружкоў, і рухаюцца простымі крокамі па кругу з правай нагі супраць руху гадзіннікавай стрэлкі. На другую чвэрць 32 такту ўсе робяць прытопванне з акцэнтам левай нагой.

На 25—32 тактах выканаўцы працягваюць хадзіць па кругу ў той жа бок і таксама на канцы 32 такту робяць прытоп левай нагой. Потым усе тройкі спыняюцца тварам да цэнтра і рукі размыкаюць (гл. мал.).

На 37—40 тактах усе выканаўцы рухаюцца па кругу. На першую чвэрць 37 такту юнак кожнай тройкі злучае выцягнутыя ў бакі рукі і падае сваім партнёрам. Дзяўчаты ў сваю чаргу падаюць сваёй вольнай руку адной. На канцы 40 такту тройкі раздвоююцца і ўтвараюць дзве лініі. Першую лінію складаюць першая, шостая і пятая тройкі, другую — другая, трэцяя і чацвёртая. Размяшчаюцца яны ў шахматным парадку (гл. мал.).

МУЗЫКА ТАНЦА «РУКАВИЦА»

Другая фігура «Разблытанне нітак» займае 16 тактаў музычнага суправаджэння. Іграюцца два разы: 17—32 такты.

На 17—24 тактах танцоры кожнай тройкі бяруцца за рукі, утвараючы шэсць кружкоў, і рухаюцца простымі крокамі па кругу з правай нагі супраць руху гадзіннікавай стрэлкі. На другую чвэрць 32 такту ўсе робяць прытопванне з акцэнтам левай нагой.

На 25—32 тактах выканаўцы працягваюць хадзіць па кругу ў той жа бок і таксама на канцы 32 такту робяць прытоп левай нагой. Потым усе тройкі спыняюцца тварам да цэнтра і рукі размыкаюць (гл. мал.).

На 37—40 тактах усе выканаўцы рухаюцца па кругу. На першую чвэрць 37 такту юнак кожнай тройкі злучае выцягнутыя ў бакі рукі і падае сваім партнёрам. Дзяўчаты ў сваю чаргу падаюць сваёй вольнай руку адной. На канцы 40 такту тройкі раздвоююцца і ўтвараюць дзве лініі. Першую лінію складаюць першая, шостая і пятая тройкі, другую — другая, трэцяя і чацвёртая. Размяшчаюцца яны ў шахматным парадку (гл. мал.).

Пятая фігура «Вязанне рукавіцы» займае 16 тактаў музычнага суправаджэння.

1—16 такты. На першую чвэрць 1 такту выканаўцы бяруцца за рукі ў тройках і ўтвараюць кружкі. Гэтыя кружкі, круцячыся, мяняюцца месцамі: пяты з чацвёртым, шосты з трэцім, першы з другім. Мяняючы месцы, выканаўцы рухаюцца ў кружках па гадзіннікавай стрэлцы.

На 9—16 тактах кружкі таксама вяртаюцца на свае зыходныя месцы. І на канцы 16 такту юнакі і дзяўчаты ўтвараюць тры кругі. Дзяўчаты, якія знаходзяцца справа ад юнака, выходзяць у круг і становяцца спіноў да цэнтра сцэны, складаючы першы ад цэнтра круг. Юнакі, утвараючы другі ад цэнтра круг, стаюць тварам да гадзіннікавай стрэлкі. Астанія дзяўчаты, якія стаюць злева ад свайго партнёра, робяць трэці — вонкавы круг (гл. мал.).

Шостая фігура «Зматванне ролы нітак на прутон» займае 24 такты музычнага суправаджэння. Іграюцца 17—40 такты.

На 17—18 тактах кожны юнак аьходзіць ад свайго партнёра, прасоўваюцца да круга, выканаючы поўны па руху гадзіннікавай стрэлкі і потым праходзяць да дзвюх дзяўчат наступнай тройкі.

На 19—20 тактах юнак, стаячы паміж дзяўчатамі, робяць поўны паварот (на 360 градусаў), таксама скачучы поўны. Пераходзячы ад адной пары дзяўчат да другой, кожны мужчына-танцор робяць шэсць такіх пераходаў, пакуль не вернецца назад да свайго партнёра.

Пры гэтым дзяўчаты на кожны чатыры такты робяць наступнае. На першыя два такты яны стаяць на месцы, на другія два такты робяць на адзін такт два скачкі на паўпальцах, амаль не адрываючы ног ад падлогі, а на другі такт скачкі з паўпрысяданнем (на прысяданні нагі ў шостай пазіцыі пята не адрываюцца ад падлогі). У гэты час рукі ў дзяўчат ад локця знаходзяцца ў выцягнутым стане ісіні рук павярнуты адна да другой, чатыры пальцы складзены разам і выцягнуты наперад, влікі палец узяты ўгару перпендыкулярна. Выканаючы скачкі, дзяўчаты адначасова ўтвараюць рукамі круг. Тыя, хто стаіць у сярэдзіне яго, робяць круг направа: на першую чвэрць першая тату адводзяць абедзве рукі ў бакі направа, на другую чвэрць апускаяюць іх ўніз, праводзяць рукі перад сабою налева. На другі такт, працягваючы афісваюць рукамі круг, праводзяць рукі ўгару і даводзяць іх да зыходнага стану. Дзяўчаты, якія стаюць унутраным круг, выканаючы тое ж самае, пачынаючы круціць рукамі налева. Рукі нібы знімаюць ніткі, якія наматваюцца на пруток (гл. мал.).

1. Край наш родны,
Сінь лясная, хаты новыя ў сваім
Шчасце сонца табе ззяе,
Песня працы не сціхае на заводзе
і палях.

ПРЫПЕУ:
Слаўся, мірная краіна,
Пад'сзор'ямі Крамля,
Слаўся дзружбаю народнай,
Наша родная зямля.

2. Беларуска старонка,
Расцівае ты штогод,
У грозных бітвах і паходах
Адстаў сваю свабоду
Герайны твой народ.

ПРЫПЕУ:
3. Пракладаем мы дарогі
Да высокіх ясных зор,
Каб не знаў ты край, трывогі,
Каб цілі твае разлогі,
Залаціўся твой прастор.

ПРЫПЕУ:
4. Чорным хмарам навалінічым
Поступ наш не супыніць,
Вечна ззянем залацістым
Будзе сонца Камунізма
Краю роднаму свяціць.

ПРЫПЕУ:

ПОЛЬКА

Выканаўца на адзін такт музыкі. Музыка памер 2/4. Зыходнае становішча: ногі ў шостай пазіцыі — пята і ісіні разам.

На «раз» — першы восьмая такт — падаюць на левую нагу, правую крэху прыжываюць ад падлогі.

На «і» — другая восьмая такт — крок на правую нагу наперад.

На «два» — трэцяя восьмая такт — перайці на левую нагу, рухаючыся наперад.

На «і» — чацвёртая восьмая такт — перайці на правую нагу, рухаючыся наперад. Далей рух пачынаецца з падаючай на правай назе.

Сцэнічная апрацоўка
К. ПАРТНОГА,
Запіс К. АЛІНАЯ.

ГУЧЫЦЬ САВЕЦКАЯ ПЕСНЯ

У гэты дзень у Варшаве гучалі савецкія песні. Прыняты ўдзел у конкурсе на іх лепшае выкананне ў сталіцу прыехалі аматары з усіх паветаў ваяводства. Многія прыехалі з сям'ямі, каб «падтрымаць і натхніць» сваіх родных і знаёмых. Кожны хацеў абавязкова быць пераможцам, каб атрымаць права ўдзельнічаць ва Успольскім конкурсе.

На страдзе з'явіліся адзін за другім удзельнікі конкурсу. Сярод іх былі людзі самых розных прафесій: рабочыя, сяляне, навуковцы, студэнты, служачыя. Яны спявалі савецкія лірычныя, жартуныя песні на рускай, украінскай, беларускай польскай мовах...

Семая фігура — «Завязванне вузлаў» займае 16 тактаў музычнага суправаджэння. Іграюцца два разы: 41—48 такты.

На 41—48 тактах юнак і дзяўчаты кожнай тройкі на першую чвэрць такту бяруцца за рукі, якія на выхад, і ідуць па кругу па руху гадзіннікавай стрэлкі, утвараючы зорачку (рукі ў дзяўчат, якія стаюць блізка да цэнтра, не выцягваюцца ў бок, як звычайна бывае ў зорачцы). На канцы 48 такту ўсе танцоры становяцца ў паўкруг тварам да цэнтра (гл. мал.).

Цяжэй за ўсіх на конкурсе дэбютаваў журні на чале з вядомым салістам Варшаўскай оперы Леапольдам Навасадом. Яно павінна было выбраць лепшых з лепшых выканаўцаў. Нарэшце, былі прызначаны лепшымі восем выканаўцаў, і першы з іх быў 20-гадовай Уршула Зганжанка, а горада Прушуква. Пераможцы атрымалі ўзнагароды.

Па ўсёй Польшчы з вялікім поспехам прайшлі ваяводскія конкурсы пад назвай «Мы спяваем савецкія песні», арганізаваныя Таварыствам польска-савецкай дружбы сумесна з Цэнтральным саветам прафсаюзаў Польшчы, Саюзам сацыялістычнай моладзі і Саюзам сельскай моладзі.

Як правіла, на ваяводскіх конкурсах тры лепшыя выканаўцы атрымалі права ўдзельнічаць ва Успольскім конкурсе, які адбудзецца ў бліжэйшы час у горадзе Зелена Гурэ. У Катувіцкім ваяводстве — буйнейшым індустрыяльным раёне Польшчы ў незвычайным конкурсе прынялі ўдзел 1500 чалавек. Пяць з іх будуць спяваць цалер у Зеленай Гурэ.

У Польшчы любяць савецкія песні.

Г. КІСЯЛЕЦ,
карэспандэнт ТАСС.

Канцэрт артыстаў братаў Украіны

На сцэне Дубровенскага раённага Дома культуры выступілі госці братаў Украіны — артысты Львоўскай дзяржаўнай філармоніі.

Разнастайнае па эмісе праграму вялікага эстраднага канцэрта добра правялі артысты Юшнер Аляксандар, Яны выступалі не толькі ў парным канферансе, але і як выканаўцы жарту, інтэрмедый, пародый.

Галоўны рэдактар М. Е. ПАШКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: З. І. АЗГУР, А. І. БУТАКОУ, К. Л. ГУБАРЭВІЧ, В. Ул. ІВАШЫН, А. М. МАРЦІНОВІЧ (адказны сакратар), П. Ф. ПРЫХОДЗЬКА, Р. К. САБАЛЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), М. Г. ТАЧОУ, І. З. ШАРАХОУСЬКІ, І. Б. ШАЦІПА, Р. Р. ШЫРМА.

Праўленне Саюза пісьменнікаў БССР выказвае глыбокае спачуванне пісьменніку Пятру Макало з прычыны напятакушага яго гора — смерці бацькі.